

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Končna likvidacija kmečkih dolgov.

Na seji ministrskega sveta v petek 25. septembra je bilo sprejeto končno besedilo uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Glavne točke te uredbe, ki se nanaša na vse dolgove, nastale pred 20. aprilom l. 1932, bomo podali v naslednjem.

Kdo je kmet, kaj so kmečki dolгови?

Za kmeta se po tej uredbi smatra tisti človek, ki mu je poljedelstvo glavni poklic, ki obdeluje zemljo sam ali s člani svoje družine, čigar obdavčeni dohodki izvirajo pretežno iz poljedelstva in čigar posest ne presega površine 50 hektarjev obdelane zemlje (pri rodbinskih zadrugah 100 ha obdelane zemlje). V maksimum obdelane zemlje se vračuna osebno imetje kmeta in imetje njegove žene in otrok, ako živijo z njim v hišni skupnosti. Na zahtevo upnikov ali drugih zainteresiranih oseb je dolžnik dolžan dokazati izkazilo o tem, da je kmet; to izkazilo izdajajo občinska oblastva v roku 14 dni. — Za kmečke dolgove se smatrajo vse obveznosti v denarju zasebno-pravnega značaja ne glede na to, iz katerih osnov izvirajo in ali jih kmet dolguje kot glavni dolžnik ali pa kot porok. Za kmečke dolgove se ne smatrajo dolгови, v kolikor skupno ne dosega 250 Din, ali pa presega 500.000 Din. Med kmečke dolgove ne spadajo javne dajatve (davki), z zakonom odmerjene pristojbine, blagovni dolгови do 500 Din, nastali po 20. oktobru 1931, v kolikor niso spremenjeni v menične terjatve, dolгови, v kolikor so pokriti z ročno zastavo, dajatve na račun plač, terjatve obrtnikov, obveznosti iz pododovanja, terjatve Narodne banke, Drž. hipotekarne banke in Privilegirane agrarne banke. Višina kmečkega dolga se določi tako, da se obračunajo neplačane pogojene obresti, vendar ne nad 12% na leto do 20. aprila 1932 in se prištejejo glavni.

Odplačilni načrt.

Ta načrt določa, da se glavnica 100 Din na dan 15. novembra 1936 plača 12 let po 3% obresti na leto od 15. novembra 1936, in sicer po tem-le amortizacijskem načrtu:

	Plač. rok obresti	odplačilo	ost. dolga
	1936	3.—	0.—
1.	1937	2.79	7.01
2.	1938	2.58	7.22
3.	1939	2.35	7.45
4.	1940	2.12	7.68
5.	1941	1.88	7.92

	Plač. rok obresti	odplačilo	ost. dolga
6.	1942	1.64	8.16
7.	1943	1.38	8.42
8.	1944	1.12	8.68
9.	1945	0.86	8.94
10.	1946	0.58	9.22
11.	1947	0.30	9.50
12.	1948	0.—	9.80

Privilegirana agrarna banka.

Izvršitev likvidacije kmečkih dolgov prevzame Privilegirana agrarna banka (PAB). Denarni zavodi, kreditne zadruge vseh oblik in druge zadruge, ki po svojih pravilih smejo dajati denarne kredite kmetom - zadružnikom, izvzemši nabavljalne in konzumne zadruge, bodo odpisali vsakemu svojemu kmečkemu dolžniku 25% in sicer v breme svojih rezerv in v breme do 50% vrednosti vplačane glavnice. PAB bo odobrila na tekoči račun gornjim ustanovam 50% terjatev, za preostanek v višini 25% bo država tem ustanovam dala obveznice, ki jih bo na njen račun izdala PAB. Te obveznice se bodo obrestovale po 3% na leto in bodo imele amortizacijski rok 20 let v enakih letnih obrokih. Podrobnosti o tem bo določil finančni minister s posebnim pravilnikom.

Počeniš s prihodnjim proračunskim letom bo finančni minister osigural potrebne zneske za obrestno in amortizacijsko službo pri teh obveznicah.

Na tekočem računu pri PAB priznane terjatve se bodo zavodom izplačale v roku 14 let z letno obrestno mero 3% v enakih letnih obrokih, počeniš z 31. decembrom 1937. V to svrhu se ustanovi pri PAB poseben fond.

Pooblašča se PAB, da gori navedenim zavodom na podlagi njihovih terjatev na tekoče račune in po njihovi zahtevi izdane bone do višine teh njihovih terjatev, ki se bodo mogli lombardirati.

Izdane obveznice države se bodo porabile za plačilo davčnih zaostankov do vstega leta 1932. Za zavarovanje vseh dolgov, prevzetih na račun države, si PAB pridobi generalno hipoteko na vse nepremičnine kmečkih obvezancev.

Dolgovi nad 25.000 Din.

Če celotni kmetov dolg zavodom presega 25.000 Din, se more z ozirom na imovinsko stanje posameznika znižati za 30%. Dolžniki, katerih skupni dolg znaša več ko 25.000 Din in več nego 50% vrednosti njihovega imetja, lahko zahtevajo znižanje dolga do 50%. Vrednost zemljišča se

določi na osnovi katastralnega čistega dohodka.

Sklep o znižanju takih dolgov bodo izdala sreska sodišča v kraju, kjer dolžnik stanuje. Prošnje je vlagati v roku dveh mesecev. Priložiti je izkazilo občine, seznam upnikov z višino in pravno osnovo dolga, seznam in označbo vrednosti nepremičnin in premičnin ter vseh dohodkov, dalje izkazilo občinske uprave o številu hišnih članov in o številu in vrednosti živine in drobnice.

Tako znižan dolg bodo dolžniki plačevali PAB po 4½% obresti 12 let, počeniš s 1. novembrom 1936 v enakih letnih obrokih.

Letni odplačilni obrok bo polagal dolžnik na račun PAB preko pristojnih davčnih ustanov.

Olajšave zadrugam.

Člen 32 se bavi z olajšavami, ki jih PAB daje zadrugam in drugim svojim dolžnikom, ki bi se nanje sicer nanašale določbe te uredbe. Tako bo PAB znižala za 25% dolgove na obveznice svojih dolžnikov zadružnikov, oziroma kmečkih zadrug za poljedelski kredit.

Ta dolg bodo morali navedeni dolžniki izplačati v 12 letih po 4½% obresti. Dolžniku dolgoročnih hipotekarnih posojil more PAB znižati dolg največ za 25%. Tak dolg imajo dolžniki vrniti v 15 letih po 5% obresti.

Če dolžnik dospelega obroka ne plača v pravem času, bo davčna uprava v dveh mesecih eksekutivno izterjala zaostanek iz dolžnikovega imetja.

Kmečki dolгови pri Državni hipotekarni banki, dolгови na blagu, zasebnikom.

Vsem hipotekarnim dolgoročnim posojilom pri Državni hipotekarni banki, dovoljenim kmetom, ki so se kot taki zadolžili v času po končani vojni do 20. aprila 1932, se zniža obrestna mera na 4½%, računajoč od prve plačane anuitete, ki dosepe po uveljavitvi te uredbe. Razen tega se jim podaljša rok izplačila posojila na 32 let, računajoč od dneva prvotne zadolžitve.

Dolgovi, nastali pred 20. oktobrom 1931 iz nakupa blaga na up, ali obrti, se plačajo brez znižanja v roku 12 let v enakih letnih obrokih, počeniš s 1. novembrom 1936. Na te dolgove ne tečejo obresti.

Dolgove iz drugih prvanih odnošajev, ko se njihova višina določi na način, ki ga odreja 1. odstavek člena 4 uredbe, se znižajo za 50%. Tako znižani dolg bodo dolžniki plačali po odplačilnem načrtu v 12 letih s 3% obresti v enakih letnih obrokih vsako leto najkasneje do 15. novembra. Prva anuiteta zapade 15. novembra 1936.

Dolžniki kmeti iz tega člena niso deležni te ugodnosti zaščite, če so v boljšem položaju, kakor njihovi upniki.

Dolžnik, ki dokaže, da ne more plačati niti 50% svojega dolga privatniku, ali ki dokaže, da je pred 20. aprilom 1932 za ta dolg plačeval odušne obresti, sme v roku leta dni po uveljavitvi te uredbe zahtevati od pristojnega sreskega sodišča, da se mu zniža dolg tudi na manj ko 50%.

Če dolžnik ne plača dospelga obroka.

Če dolžnik ne plača svojega dospelga obroka po uredbi, izvzemši primere elementarnih nesreč, zaradi katerih je dobil odlog plačila davkov, dobi upnik pravico, kakor zahtevati plačilo vsega ostanka dolga po redni sodni poti, v kolikor je dolg manjši po določbah uredbe, ima pa dolžnik pravico plačati stanek zmanjšane obroke.

Določbe uredbe se ne morejo izpremeniti v dolžnikovo škodo. Če so med dolžnikom in upnikom dogovorjeni roki, obesti in drugo za dolžnika ugodnejši od pogojev, ki jih določa ta uredba, ostanejo veljavni dogovorjeni pogoji. Dolžnik mora pred rokom položiti enega ali več obrokov, ali izplačati ves dolg.

Dolgovi, ki vsega skup niso večji, ali ki so izvršitvi znižanja ne bodo višji od 500 din, se imajo plačati v dveh enakih letnih obrokih.

Predvidene so posebne kazni za dolžni-

ke, ki bi hoteli odtujiti ali obremeniti svoje imetje, da oškodujejo svoje upnike. Takšni upniki poleg tega izgube tudi vse olajšave.

Vsi posli, sodni opraski in vsi dokumenti in listine po tej uredbi so oproščeni pristojbin, izvzemši pristojbino na pritožbe pri okrožnem sodišču.

Interesi denarnih zavodov in varčevalcev.

V svojem govoru, ki ga je imel 25. septembra ministrski predsednik dr. Stojadinović novinarjem, je tudi izjavil, da s to uredbi ne bodo oškodovani interesi denarnih zavodov in varčevalcev, marveč ostanejo v celoti zavarovani. Saj ureditev kmečkih dolgov pri denarnih ustanovah na način, ki ga določa uredba, spravlja denarne ustanove glede terjatev proti kmetovalcem v boljši položaj. Namesto teh svojih terjatev dobe novega dolžnika, ki jim ne da samo jamstva, da bodo prišle do svojih novih terjatev v celoti ne glede na čas, temveč dobe denarne ustanove s pomočjo novega dolžnika in z v uredbi predvidenimi kreditnimi operacijami nova denarna sredstva, s katerimi bodo lahko obnovile svoje poslovanje, vlagatelji pa bodo s svoje strani prišli do vseh svojih terjatev iz starih vlog in sicer v krajšem času, kakor pa bi bilo, če vprašanje kmečkih dolgov ne bi bilo dokončno urejeno.

Stariši, ki dajete denar za šolske potrebščine, opozorite svoje otroke, da kupujejo v Tiskarni sv. Cirila!

re-li iz teh nečuvnih zlodejstev požiganja in ubijanja vzrasti boljši kruh za ljudi?! Na dnu dogodkov in razmer sedanjega časa tiči vprašanje: Kako urediti svet, ali skladno z Bogom in njegovo resnico, ali pa proti Bogu.

Čudna nepolitičnost. »Kmetijski list« ne preneha zatrjevati nepolitičnost in popolno neodvisnost kmetijske mladinske organizacije od vsake politike, odnosno od vsake stranke. Kako povse nepolitična pa je ta organizacija svobodomiselnih kmetijcev, se je najbolje videlo v dobi JNS diktature. Ko so bili v Sloveniji na krmilu gosposki in kmetijski Jenesarji, so razpustili Prosvetno zvezo v Mariboru in Ljubljani, svobodomiselnih kmetijskih organizacij pa so naklonili vso podporo, ki je bila mogoča. Tehten dokaz za nepolitičnost. Drugi dokaz, da se omejimo samo na nekaj dejstev, je ta: na prireditvah svobodomiselnih kmetijskih mladinskih društev govori prav čisto narodni poslanec Milan Mravljec. Ta gospod je kajpada skozinsko nepolitičen človek, ki mu je politika zadnja briga, pač pa je poln spoštovanja in ljubezni do katoliških duhovnikov.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Znižanje vrednosti francoskega franka in denarja v državah z zlato valuto. Francoska vlada je sklenila, znižati vrednost franka za 25—34%. Isto kot Francija bosta storili Švica ter Nizozemska, ki bosta znižali svojo valuto za 30%. Sedaj je še vprašanje, kaj bo z izredno visoko nemško marko in s poljskim zlotom. Mednarodno valutno znižanje bo prineslo naši državi dve in pol milijardi dinarjev dobička.

Popolna zmeđa v Zvezi narodov. V Ženevi zboruje 17. zasedanje sveta Zveze narodov. Zadnjič smo že poročali, da so bile prvotno velesile za to, da se sploh ne obravnava abesinsko vprašanje, ker Abesinije več ni in tudi abesinski neguš ne more nastopati za svoje pravice kot samostojen vladar. Vse je bilo prepričano, da je abesinska zadeva pokopana enkrat za vselej, saj zastopniki Abesinije prvotno niti stanovanja niso dobili v nobenem ženevskem hotelu. Naenkrat se je pripeljal iz Londona v Ženevo v letalu sam abesinski cesar. Radi prihoda neguša in abesinskih zastopnikov v Ženevo je ostala doma Italija. Pri Društvu narodov včlanjene male države in ruski zastopnik Litvinov so pripomogli do popolnega nesoglasja v verifikacijskem odboru, ki bi naj 23. septembra odločil, ali se naj razprava o Abesiniji sploh pokoplje. Ker v tem odboru ni bilo edinosti, odbor ni mogel sprejeti enotnega besedila v abesinskem vprašanju. Postopek pri Društvu narodov pa pravi, da se v slučaju neednega sklepa v verifikacijskem odboru, ali pa v slučaju dvoma smatra odposlanstvo (v tem slučaju abesinsko) kot polnopravno in da tako lahko zastopa svojo državo pri Zvezi narodov. Abesinski zastopniki še ostanejo naprej v Zvezi narodov in sicer kot polnopravni odposlanci negu-

V NAŠI DRŽAVI.

Lep napredek Jugoslavije v Ženevi. — Dne 24. septembra zvečer je imela skupščina Zveze narodov sejo, da izpopolni predsedstvo z volitvami šestih podpredsednikov, ki so oženem predsedniki posameznih odborov. Pri glasovanju je odšlo 52 držav svoj glas. En glas je bil razveljavljen. Francija je dobila 49, Anglija 47, Jugoslavija 44, Kanada 39, Rusija 35, Italija 32 glasov. (Italija se tokrat se ne udeležuje.) Jugoslavija je dosegla velik uspeh, ker je po številu glasov na tretjem mestu za Francijo in Anglijo.

Trgovinska pogodba med našo državo in Italijo sklenjena. Trgovinska pogodba z Italijo so pričela v Rimu 9. septembra in so trajala 14 dni. Nova trgovinska pogodba je bila podpisana 26. septembra. Prvotno so zastopniki obeh držav hoteli skleniti le tromesečni začasni dogovor, ki se je pa raztegnil na dobo šestih mesecev in se lahko tiho podaljša do sklenitve končno veljavne pogodbe. Pogodba določa kontingente za našo živino in mesne izdelke, za les in za razno drugo blago. Strokovnjaki trdijo, da je pogodba zelo ugodna za nadaljni razvoj trgovanja med nami in Italijani.

Trgovinska pogodba med našo državo in Madžarsko, za katero so pričela poga-

janja 21. t. m., je bila 27. t. m. ugodno zaključena. Vsebinska pogodba obsega način izmenjave blaga med obema državama za prihodnje leto.

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov veljavna. »Službene novine« v Belgradu so 26. septembra objavile uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov, ki jo naš list prinaša na uvodnem listu. S tem dnem je uredba stopila v veljavo.

Veličasten shod JRZ se je vršil zadnje nedeljo v Belgradu. 40.000 Belgrajčanov je manifestiralo za vlado in za politiko dr. Milana Stojadinovića, ki je bil na shodu glavni govornik.

JRZ je sijajno zmagala pri občinskih volitvah v moravski banovini. Volitve so se vršile v redu in miru.

»Kmetijski list« modruje kot kak modrijan iz jutrovske dežele. Rad se razgostobesedi ter priporoča svoje leke zoper boleznin sedanjega časa. Njegovi leki pa so ničvredni, in to že iz enostavnega razloga, ker je njegova diagnoza bolezni popolnoma kriva. V zadnji številki (23. septembra) razklada svojo modrost o sedanjih razmerah na svetu in o tem, kaj je gibalna sila na svetu. In svobodomiselnih modrijan kmetijcev odgovarja: »Kruh in oblast — ali bolj široko povedano: gospodarsko in socialno vprašanje.« Bog, vera in nevera baje nima s tem nič opraviti. Ta svobodomiselnih modrijan mora biti zelo brljavih oči in dremavega duha. Gre li v Rusiji res samo za kruh? Zakaj pa potem boljševiki preganjajo Boga, ki daje ljudem kruh? Zakaj širijo med ljudmi brezboštvo? Bo-li brezboštvo moglo dati ljudem kruha ter jih gospodarsko osrečiti? In ako španski komunisti ter anarhisti požigajo cerkve in samostane ter morijo duhovnike in redovnike, mo-

Trgovci, kupujte šolske potrebščine za domače šole pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!